

Juozas Damijonaitis

Juozas Damijonaitis gimė 1871 m. kovo 1 d. Antano ir Marijonos Damijonaičių šeimoje Beržiniškės kaime, Gudelių valsčiuje, Marijampolės apskrityje. Juozas buvo vyriausias sūnus. Iš viso šeimoje augo keturi vaikai: jaunesni broliai Vincas ir Feliksas bei sesuo Natalija. Tėvas vertėsi statybomis, o už gautas pajamas galėjo leisti visus tris sūnus į mokslus, tik sesuo Natalija liko prie ūkio. J. Damijonaitis mokslus pradėjo Višakio Rūdos pradžios mokykloje, o 1887 metais įstojo į Veiverių mokytojų seminariją.

J. Damijonaičio parašyti vadovėliai buvo labai populiarūs ir plačiai vartojami tarpukario Lietuvos mokyklose. Vadovėliai buvo nuolatos redaguojami, taisomi ir leidžiami nauji leidimai. J. Damijonaitis rūpinosi, kad lietuviški vadovėliai pasiektų ir JAV gyvenančių lietuvių vaikus. 1921 m. Čikagoje lietuvių leidybinė bendrovė „Draugas“ išleido J. Damijonaičio „Trumpą lietuvių kalbos gramatiką“.

Po 1905 metų Rusijos revoliucijos J. Damijonaitis parengė visų pagrindinių dalykų vadovėlius pradinei mokyklai: elementorių „ABC pradžiamokslį“ (1906 m.), kurio viršelį iliustravo Mikalojus Konstantinas Čiurlionis, „Trumpą lietuvių kalbos gramatiką“ (1909 m.) ir „Aritmetikos vadovėlį“ (2 dalys, 1909 ir 1910 m.). Vėliau parašė ir išleido „Aritmetikos uždavinyną“ (3 dalys, 1922–1923 m.) bei skaitinius „Vaikų darželis“ (1922 m.).

J. Damijonaičio gyvenimas nebuvo ilgas, tačiau labai prasmingas. Jis savo pedagogine veikla nusipelnė didelės pagarbos ir autoriteto ne tik kaip vadovėlių autorius, visuomenės veikėjas, bet ir kaip aktyvus gimtosios lietuvių kalbos puoselėtojas.

Daugiau skaitykite: <https://kultura.lrytas.lt>